

Partiplan BV
Bouwcoördinatie en Projectontwikkeling
t.a.v. de heer P. Rosier
Emmawijk 2
8011 CM ZWOLLE

Modderman Flora & Fauna

Kleine Molenstraat 1A
9711 CZ GRONINGEN
06-29121507
modderman.ff@home.nl

KvK: 02091053
BTW: NL194570034B01
bank: 1299747 (ING)

Groningen, 21 juni 2010,

betreft: rapportage aanvullend vleermuisonderzoek Markeweg 25-27 te Raalte

Geachte heer Rosier,

In deze notitie vindt u de rapportage van het aanvullend flora- en faunaonderzoek aan de Markeweg 25-27 te Raalte. De locatie was op 25 september 2009 al onderzocht in het kader van een quickscan flora en fauna. Het voormalig schoolgebouw bleek een paarverblijfplaats en mogelijke winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis te zijn. Ook zou de steenmarter in het gebouw kunnen voorkomen en was er de mogelijkheid van een eekhoornnest in de boomsingel ten noorden van de school. Er werd geadviseerd in het voorjaar van 2010 nog enkele bezoeken af te leggen om het voorkomen van deze soorten te onderzoeken. In deze periode vormen de vleermuizen kraamkolonies. Ook zijn er dan voortplantingsverblijfplaatsen van steenmarter en eekhoorn.

Tijdstip en omstandigheden onderzoek

Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd op de ochtend van 2 juni en de avond van 17 juni 2010. het ochtendbezoek duurde van 3.05 tot 5.15 uur en het avondbezoek van 20.30 tot 23.15 uur. De weersomstandigheden waren in beide gevallen gunstig. Op de ochtend van 2 juni was het helder en windstil en lag de temperatuur tussen 9 en 11,5 °C. De zon kwam op om 5.25 uur. Op de avond van 17 juni was het zacht (18,5 °C), er stond een matige wind (kracht 3) en het was zonnig en helder. De zon ging onder om 22.03 uur.

Methode

De vleermuisinventarisatie vond plaats met behulp van de ultrasoon detector Petterson D240x. Er is voor zonsopkomst en na zonsondergang op zicht en gehoor gezocht naar in- of uitvliegende, jagende en passerende vleermuizen. Tijdens het ochtendbezoek liep de onderzoeker rond het gebouw op zoek naar zwermende en vervolgens invliegende vleermuizen. Tijdens het avondbezoek is extra aandacht besteed aan de uitvliegplaats die in september 2009 ontdekt was, maar is ook de rest van het gebouw onderzocht. Bij deze bezoeken werden de bomen juist ten noorden van het schoolgebouw bekeken om te onderzoeken of er eekhoornnesten aanwezig waren. Tijdens het avondbezoek is het schoolgebouw voorafgaand aan de vleermuisinventarisatie van binnen onderzocht op het voorkomen van steenmarter. Hiervoor is vooral gezocht naar uitwerpselen. Ook krabsporen, urine en stankoverlast kunnen een aanwijzing zijn.

Resultaten

Tijdens het ochtendbezoek op 2 juni jaagden er tussen 3.10 en 3.33 uur één of twee gewone dwergvleermuizen ten westen en noorden van de school. Ook vloog er kort een laatvlieger. Tussen 4.10 en 4.55 uur vlogen er weer twee gewone dwergvleermuizen ten noorden van het gebouw. Eén hiervan leek zwermgedrag te vertonen (aanvliegen en weer wegvliegen bij de muur), maar verdween richting het westen om 4.45 uur. De ander bleef jagen tot 4.55 uur en werd daarna niet meer gezien.

Tabel 1. Maximale aantallen waargenomen vleermuizen

soort	Latijnse naam	aantal, gedrag	locatie
gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	4 jagend of zwermend, waarvan 1 invliegend	rond gebouw oostkant gebouw
laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	1 jagend	rond gebouw
rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	1 overvliegend	hoog boven de Markeweg

Tijdens het avondbezoek op 17 juni jaagden er vanaf ongeveer 22.20 uur drie gewone dwergvleermuizen rond het noorden van het gebouw. Hiervan vloog één exemplaar enkele keren aan op de oostelijke muur. Later vloog een exemplaar (mogelijk hetzelfde) hier het gebouw in (zie ook figuur 1). Eén van de drie gewone dwergvleermuizen was duidelijk kleiner dan de andere en was waarschijnlijk een jong. Langs het zuidwesten van het gebouw jaagde ook een gewone dwergvleermuis. Vanaf 22.25 uur jaagde er ook enkele malen een laatvlieger rond het gebouw. Om 22.55 uur vloog een rosse vleermuis hoog over.

Tijdens de bezoeken is geen eekhoorn of eekhoornnest in de bomen ten noorden van de school gezien. Ook werden er geen sporen van steenmarter in het gebouw gevonden.

Figuur 1. Uit- of invliegplaats gewone dwergvleermuizen
(rood 25-9-2009; blauw 17-6-2010)

Conclusie en advies

Het schoolgebouw is een vaste verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Twee exemplaren vlogen op de avond van 25 september 2009 uit het zuidwesten van het gebouw en vlogen later op de avond roepend rond. Het gebouw diende toen als paarverblijfplaats en mogelijk aansluitend als winterverblijfplaats.

Op 2 juni is geen invliegen geconstateerd, maar op 17 juni bleken de waargenomen gewone dwergvleermuizen toch binding te hebben met het gebouw, waarbij één exemplaar invloog. De vleermuizen maken dus jaarrond gebruik van het gebouw, maar maken ook gebruik van andere gebouwen in de omgeving, waaronder waarschijnlijk woonhuizen. Mogelijk verbleef er ook een vrouwtje met jong in het schoolgebouw. Een echte kraamkolonie is niet geconstateerd, maar lijkt wel in de omgeving aanwezig.

De geschiktheid als winterverblijfplaats in een strenge winter wordt nu betwijfeld, omdat het gebouw leegstaat, dus niet meer wordt verwarmd en er door het kapot maken van enkele ruiten sprake is tocht.

Voordat het gebouw wordt gesloopt, moet er een ontheffingsaanvraag op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet worden ingediend bij Dienst Regelingen van het ministerie van LNV. Het vernietigen of verstoren van een vaste verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis is een overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet. De gewone dwergvleermuis staat op bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn en is als zodanig ingedeeld in tabel 3 met streng beschermde soorten, die zijn aangewezen in het kader van de Flora- en faunawet. Bij de toekenning van een ontheffing geldt de uitgebreide toetsing met de volgende drie criteria:

1. Er is een groot openbaar belang. De Habitatrichtlijn noemt redenen van sociale of economische aard en voor het milieu gunstige effecten, bescherming van flora en fauna en volksgezondheid of openbare veiligheid. Voor dit project kunnen dat soort redenen waarschijnlijk niet aangetoond worden.
2. Er is geen redelijk alternatief voor de ingreep. Dit moet aangetoond worden met behulp van een alternatievenonderzoek.
3. De staat van instandhouding van de soort in de omgeving wordt niet aangetast.

Op basis van criterium 1 zal een ontheffingsaanvraag waarschijnlijk worden afgewezen. De route die nu kan worden ingeslagen, bestaat uit het uitvoeren van voldoende mitigerende maatregelen, waardoor de gunstige staat van instandhouding en de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis niet worden aangetast. Er is uit dit onderzoek duidelijk geworden dat de gewone dwergvleermuizen van andere gebouwen in de omgeving gebruik maken. De sloop van het schoolgebouw zal dan ook moeten plaatsvinden op een moment dat er zich geen vleermuizen in het gebouw bevinden. Hiervoor kan het gebouw ongeschikt gemaakt worden voor vleermuizen door tochtgaten in de muren te maken en ramen te verwijderen. Vervolgens kan het gebouw onder begeleiding van een vleermuisdeskundige worden gesloopt. Voor de sloop moeten er al mitigerende maatregelen in de directe omgeving getroffen zijn in de vorm van het ophangen van vleermuiskasten. De te plaatsen nieuwbouw moet vervolgens ook geschikt zijn voor vleermuizen door een toegankelijke spouw, toegankelijke ruimten onder het dak en het in metselen van vleermuisstenen, die speciaal voor dat doel op de markt zijn.

Als de mitigerende maatregelen voldoende zijn, kan de Minister van LNV besluiten dat de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving gewaarborgd blijft en er dus geen ontheffing nodig is.

Ik hoop dat ik u hiermee voldoende heb geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,

Roel Modderman